

สถานภาพและบทบาทของครูสังคัมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ



นายประสิทธิ์ คาศินิจ

001586

ศูนย์วิจัยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีศาสตรมหาบัณฑิต

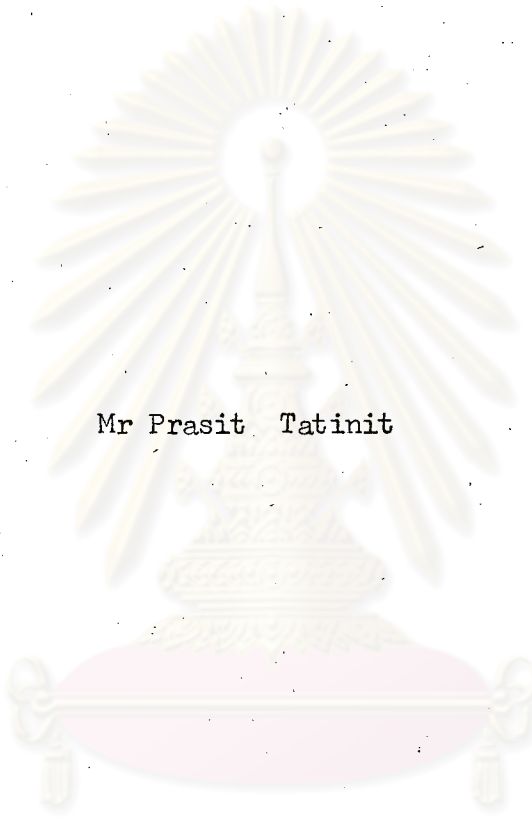
แผนกศึกษามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๑๘

T 1b426666

STATUS AND ROLES OF LOWER SECONDARY SOCIAL STUDIES TEACHERS
IN THE NORTHEASTERN REGION



Mr Prasit Tatinit

คุณย์วิทยุทธพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education

Department of Secondary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1975

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

สมาน วนะโก

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการทนายวิชาบัณฑิต *อ.อุบลทิพย์ พงษ์พานิช* ประธานกรรมการ

อ.อรรษา *อ.ไพฑูริย์* กรรมการ

อ.อุบลทิพย์ กรรมการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผู้ควบคุมการวิจัย ดร. อัจฉรา ประไพตระกูล
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

สถานภาพและบทบาทของครูสังคัมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ชื่อ

นายประสิทธิ์ ตาคินิจ แผนกวิชามัธยมศึกษา

ปีการศึกษา

๒๕๑๓

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสถานภาพและบทบาทตลอดจนปัญหาการเรียน การสอนของครูสังคัมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยครั้งนี้อาจเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอนวิชาสังคัมศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นให้ดียิ่งขึ้น

วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังครูสังคัมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ๑๐๐ คน ในโรงเรียนรัฐบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๓๒ โรงเรียน ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยแล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำอธิบาย

สรุปผลการวิจัย :

ผลการวิจัยปรากฏว่า

ครูสังคัมศึกษาส่วนมากมีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี และสอนสังคัมศึกษามาแล้วประมาณ ๔ ปี ครูส่วนมากชอบสอนวิชาสังคัมศึกษา มีปัญหาเรื่องขาดอุปกรณ์การสอนและแหล่งศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม การสอนยังใช้การอธิบายตามเนื้อหาในแบบเรียน นักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นบ้างเป็นครั้งคราว ครูส่วนใหญ่เตรียมการสอนอย่างดีเป็นบางครั้ง เมื่อสอนไม่ทันตามหลักสูตร ครูมักจะหาเวลาสอนเพิ่มเติม ครูใช้อุปกรณ์การสอนน้อย ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งนักเรียนให้ความสนใจมาก ครูใช้วิธีวัดผลแบบปรนัยและอัตนัยปนกัน ครูส่วนใหญ่ใช้ประมวลการสอนของกระทรวง

ศึกษานิเทศก์ ครูใช้เวลาว่างหาความรู้เพิ่มเติมด้วยการอ่านหนังสือพิมพ์และคนควาเพิ่มเติมในห้องสมุด ในบางครั้งก็ทำงานร่วมกับหัวหน้าสายวิชาสังคมศึกษา และยังช่วยเหลืองานของชุมชนคนอื่นอีกด้วย

ขอเสนอแนะ

ครูสังคมศึกษาคควรปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ กระทรวงศึกษานิเทศก์ เขตการศึกษา ศึกษานิเทศก์จังหวัด และศึกษานิเทศก์อำเภอควรจะได้จัดสวัสดิการ ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ จัดสัมมนาการสอนวิชาสังคมศึกษาให้แก่ครูบ้างตามความเหมาะสม ควรจัดตั้งศูนย์วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งคนควาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือให้เพียงพอ ด้านหลักสูตรและแบบเรียนควรปรับปรุงใหม่ให้ทันกับเหตุการณ์อยู่เสมอ



คุรุณวิทย์วิทยาทนกร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title Status and Roles of Lower Secondary Social Studies
 Teacheress in The Northeastern Region
Name Mr. Prasit Tatinit
 Department of Secondary Education
Academic Year 1974

ABSTRACT

Purposes:

The purposes of this research were to study the status, role and problems of teaching and learning of lower secondary Social Studies teachers in the Northeastern Region in order to improve the teaching and learning of Social Studies.

Procedures:

Questionnaires were sent to 100 Social Studies teachers of 32 government lower secondary schools in the Northeastern Region. The collected data was analyzed in percentage, rating scale and the conclusion was presented in tables with explanations.

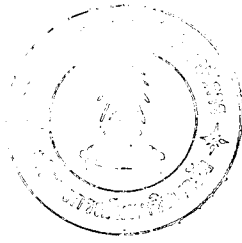
Conclusions:

Most of the Social Studies teachers had academic qualification of lower than bachelor degree and had approximately four year experiences in teaching social studies. Most of them liked to teach this subject, but their problems were lack of teaching materials and resources. Teaching

was still the method of lecturing along with textbooks. The students were occasionally allowed to present their opinions. Most teachers sometimes prepared thorough lesson plans. When the teachers could not keep up with the curriculum, they would find extra time to teach. The teachers rarely used teaching materials. When special activities were arranged, the students paid more attention. The measurement and evaluation were of both objective and subjective methods. Most of the teachers used the manuals of the Ministry of Education. They spent their free time reading newspaper for additional knowledge. Sometimes they cooperated with the head of Social Studies division and participated in community affairs as well.

Suggestions:

Social Studies teachers should frequently improve themselves. The Ministry of Education, the Educational Region, province and district officers should provide the teachers with some welfare and academic assistance on teaching Social Studies. Instructional Materials center and sources of studies for the Northeastern Region should be set up. Curriculum and textbooks should also be revised and kept up with the changing situations of the country.



กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง "สถานภาพและบทบาทของครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" สำเร็จเรียบร้อยตามวัตถุประสงค์ เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างสูงจากศาสตราจารย์ ดร.จรูญทัศน์ พุกกะมาน หัวหน้าแผนกวิชามัธยมศึกษา อาจารย์ ดร.อัจฉรา ประไพตระกูล ผู้ควบคุมการวิจัย และ อาจารย์ยุพิน พิพิธกุล ในการให้ความช่วยเหลือ แนะนำชี้แจงและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่จนกระทั่งผลงานสำเร็จ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทั้ง ๓ ท่านเป็นอย่างสูง ณ ที่นี้ด้วย

อนึ่ง ผู้วิจัยขอขอบคุณ อาจารย์ใหญ่ ศึกษานิเทศก์ และครูสังคมศึกษาจากโรงเรียนมัธยมศึกษา ๓๒ โรงเรียน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ให้ความร่วมมือด้วยดีในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้.

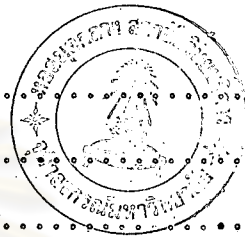
ประสิทธิ์ ทาคินิจ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อภาษาไทย	๖
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๗
กิตติกรรมประกาศ	๗
รายการตารางประกอบ	๘

บทที่

๑. บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๑๑
ขอบเขตของการวิจัย	๑๑
ความจำกัดของการวิจัย	๑๒
วิธีศึกษาปัญหา	๑๒
คำจำกัดความ	๑๒
คุณค่าของการวิจัย	๑๓
๒. การวิจัยและการค้นคว้าที่เกี่ยวข้อง	๑๔
๓. วิธีดำเนินงาน	๒๔
การศึกษาคนควา	๒๔
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย	๒๕
ตัวอย่างประชากรและวิธีสุ่มตัวอย่างประชากร	๓๐
การเก็บรวบรวมข้อมูล	๓๑
การวิเคราะห์ข้อมูล	๓๒
๔. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๓๕
๕. สรุปผลการวิจัยและขอเสนอแนะ	๔๓
บรรณานุกรม	๑๐๔
ภาคผนวก	๑๐๘
ประวัติการศึกษา	๑๓๑



รายการตารางประกอบ

หน้า

ตารางที่ ๑	วุฒิครู	๓๖
ตารางที่ ๒	งานพิเศษที่ครูสังกัดศึกษาทำนอกเหนือจากงานประจำ	๓๗
ตารางที่ ๓	งานที่ครูสังกัดศึกษาเคยทำก่อนที่จะเข้ารับราชการครู	๓๘
ตารางที่ ๔	อาชีพของคู่สมรสของครูสังกัดศึกษา	๓๙
ตารางที่ ๕	ประเภทของที่อยู่อาศัยของครูสังกัดศึกษา	๔๐
ตารางที่ ๖	การเดินทางไปปฏิบัติราชการของครูสังกัดศึกษา	๔๑
ตารางที่ ๗	สภาพความปลอดภัยที่ครูสังกัดศึกษาได้รับ	๔๑
ตารางที่ ๘	โอกาสที่ช่วยงานพิเศษของครูสังกัดศึกษา	๔๒
ตารางที่ ๙	การใช้เวลาว่างของครูสังกัดศึกษา	๔๒
ตารางที่ ๑๐	โอกาสที่ครูได้ปฏิบัติงานในลักษณะผู้นำของชุมชน	๔๔
ตารางที่ ๑๑	ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย	๔๔
ตารางที่ ๑๒	การนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนมาใช้ในชีวิตประจำวัน	๔๕
ตารางที่ ๑๓	โอกาสที่ครูถูกเชิญให้ไปเป็นวิทยากร	๔๕
ตารางที่ ๑๔	โอกาสที่ครูมีส่วนร่วมในงานประจำปีหรืองานเทศกาล	๔๖
ตารางที่ ๑๕	วิชาอื่น ๆ ที่ครูทำการสอนนอกจากวิชาสังกัดศึกษา	๔๘
ตารางที่ ๑๖	ตำแหน่งหน้าที่ของครูสังกัดศึกษา	๔๙
ตารางที่ ๑๗	เหตุผลของครูที่ชอบสอนวิชาสังกัดศึกษา	๕๐
ตารางที่ ๑๘	เหตุผลของครูที่ไม่ชอบสอนวิชาสังกัดศึกษา	๕๑
ตารางที่ ๑๙	สถานที่ประกอบการเรียนการสอนวิชาสังกัดศึกษา	๕๒
ตารางที่ ๒๐	ความช่วยเหลือระหว่างเพื่อนครูในสายสังกัดศึกษา	๕๓
ตารางที่ ๒๑	การรวมกิจกรรมในโรงเรียนของครูสังกัดศึกษา	๕๔
ตารางที่ ๒๒	การเชิญวิทยากรมาให้ความรู้แก่นักเรียน	๕๕
ตารางที่ ๒๓	การพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่	๕๖

ตารางที่ ๒๔	เหตุผลที่ครูสังคมนาศึกษานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่	๕๗
ตารางที่ ๒๕	ปัญหาการทำงานร่วมกับผู้อื่นของครูสังคมนาศึกษา	๕๘
ตารางที่ ๒๖	ความช่วยเหลือที่ครูสังคมนาศึกษาต้องการ	๕๙
ตารางที่ ๒๗	หนังสือที่ครูใช้คนควาประกอบการสอน	๖๐
ตารางที่ ๒๘	วิธีการที่ครูสังคมนาศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม	๖๑
ตารางที่ ๒๙	คำแนะนำหนักของการใช้วิธีการสอนของครูสังคมนาศึกษา	๖๒
ตารางที่ ๓๐	โอกาสที่ครูสังคมนาศึกษาให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น	๖๓
ตารางที่ ๓๑	สิ่งที่ครูต้องการเสริมสร้างความก้าวหน้าในอาชีพ	๖๔
ตารางที่ ๓๒	การตั้งวัตถุประสงค์ในการสอนสังคมนาศึกษา	๖๕
ตารางที่ ๓๓	การเริ่มต้นในการสอนแต่ละชั่วโมงของครูสังคมนาศึกษา	๖๖
ตารางที่ ๓๔	การสอนวิชาสังคมนาศึกษาให้สัมพันธ์กับวิชาในหมวดต่าง ๆ	๖๗
ตารางที่ ๓๕	การจัดลำดับเนื้อหาในการสอนสังคมนาศึกษา	๖๘
ตารางที่ ๓๖	การให้การบ้านหรือแบบฝึกหัดของครูสังคมนาศึกษา	๖๙
ตารางที่ ๓๗	คำแนะนำหนักของการใช้อุปกรณ์การสอนของครูสังคมนาศึกษา	๗๐
ตารางที่ ๓๘	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับความสนใจในการจัดกิจกรรม	๗๑
ตารางที่ ๓๙	การเตรียมการสอนวิชาสังคมนาศึกษา	๗๒
ตารางที่ ๔๐	ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาสังคมนาศึกษา	๗๓
ตารางที่ ๔๑	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับปัญหาการสอนสังคมนาศึกษา	๗๔
ตารางที่ ๔๒	ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับกาใช้อุปกรณ์การสอน	๗๕
ตารางที่ ๔๓	ปัญหาการใช้อุปกรณ์การสอน	๗๖
ตารางที่ ๔๔	ความคิดเห็นของครูเมื่อสอนจบแต่ละชั่วโมง	๗๗
ตารางที่ ๔๕	ปัญหาในการจัดกิจกรรมของครูสังคมนาศึกษา	๗๘
ตารางที่ ๔๖	วิธีที่ครูใช้วัดผลการเรียนวิชาสังคมนาศึกษา	๗๙
ตารางที่ ๔๗	ปัญหาที่ครูประสบในการวัดผลวิชาสังคมนาศึกษา	๘๐

ตารางที่ ๔๔	แยกประเภทประมวลการสอนที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน	๔๑
ตารางที่ ๔๕	ความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับแบบเรียนวิชาสังคมศึกษา	๔๒
ตารางที่ ๔๖	วิธีแก้ปัญหาเมื่อสอนไม่ทันตามหลักสูตร	๔๓
ตารางที่ ๔๗	แหล่งที่ครูขอความช่วยเหลือเมื่อประสบปัญหาในการสอน	๔๔
ตารางที่ ๔๘	ความคิดเห็นเกี่ยวกับอุปสรรคในการปรับปรุงการเรียนการสอน	๔๕
ตารางที่ ๔๙	ความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับหลักสูตรและหนังสือแบบเรียน	๔๖
ตารางที่ ๕๐	ความช่วยเหลือเกี่ยวกับการเพิ่มพูนวิทยฐานะ	๔๗
ตารางที่ ๕๑	ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจ	๔๘
ตารางที่ ๕๒	ความช่วยเหลือเกี่ยวกับสวัสดิภาพและความปลอดภัย	๔๙
ตารางที่ ๕๓	ความช่วยเหลือในด้านฐานะทางสังคม	๕๐

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย